

UPUTSTVO ZA AUTORE RADOVA

1. Opšte napomene

Galenika Medical Journal slijedi politiku etike istraživanja i objavljivanja koja je navedena u dokumentima „Smjernice dobre prakse za objavljivanje medicinskih časopisa (www.royalsociety.org/blog/2017/09/good-publication-practice-standards)” i „Smjernice za dobro objavljivanje (www.publicationethics.org/resources/guidelines/ethics-toolkit-editors)”.

Galenika Medical Journal objavljuje uvodnike, originalne članke, prethodna ili kratka saopštenja, revijalne radove, tipa sistematskog pregleda literature i meta-analize, prikaze slučajeva, članke iz istorije medicine, lične stavove, naručene komentare, pisma uredništvu, izvještaje sa naučnih i stručnih skupova, prikaze knjiga i druge priloge. Originalni članci, prethodna ili kratka saopštenja i revijalni radovi objavljuju se uz apstrakte na maternjem i engleskom jeziku.

Časopis objavljuje radove koji nisu ranije objavljivani, niti predati za objavljivanje. Autor je dužan da uz rad priloži izjavu koju potpisuju svi autori da „rad nije ranije ni u cjelini, niti djelimično objavljen, niti prihvaćen za štampanje u drugom časopisu”. Izjavu o pojedinačnom doprinosu svakog od autora rada, potpisanu od svih autora, takođe treba skenirati i poslati uz rad kao dopunsku datoteku. Autori su obavezni da dostave i potpisanu izjavu o nepostojanju sukoba interesa, čime postaju odgovorni za ispunjavanje svih postavljenih uslova.

Radovi se dostavljaju na dva načina: putem onlajn sistema za podnošenje časopisa na web stranici ASEESTANT (aseestant.ceon.rs) ili poštom, na adresu uredništva (Galenika Medical Journal, Uredništvo, Beograd, Južni bulevar 55/1) ili elektronski, na adresu info@medicaljournal.rs.

Prispjeli radovi podliježu uređivačkoj obradi i anonimnoj dvostruko slijepoj recenziji najmanje dva recenzenta. Primjedbe i sugestije recenzentata dostavljaju se autoru radi konačnog oblikovanja. Prije objave, rad se upućuje autoru određenom za korespondenciju na konačnu saglasnost.

2. Tehničke napomene

Rukopis se piše latinicom sa proredom 1,5 sa marginom na svim stranama od 2 cm. Koristiti font *Times New Roman* veličine 12, a načelno izbjegavati upotrebu bold i italic slova, koja su rezervisana za podnaslove (*bold*) ili izraze na engleskom ili latinskom jeziku (*italic*).

Za obradu teksta koristiti program *Word for Windows*. Za izradu grafičkih priloga koristiti standardne grafičke programe za *Windows*, poželjno iz programskog paketa *Microsoft Office (Excel, Word Graph)*. Kod kompjuterske izrade grafika izbjegavati upotrebu boja i sjenčenja pozadine. Radovi se pripremaju u skladu sa Vankuverskim dogovorom.

U cijelom radu obavezno je korišćenje međunarodnog sistema mjera (SI) i standardnih međunarodno prihvaćenih termina (sem mm Hg i °C). Medicinska terminologija treba da prati Medicinski rječnik dostupan na: www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh/. Skraćenice i akronime treba definisati pri njihovom prvom pojavljivanju u tekstu i koristiti ih konzistentno kroz čitav tekst, tabele i slike; koristiti ih samo za termine koji se pominju više od tri puta u tekstu; da bi se olakšalo čitaocu, skraćenice i akronime treba štedljivo koristiti.

Druge bitne napomene date su tabeli SMJERNICE ZA IZRADU TEKSTA .

3. Izgled rada

Dijelovi rada su: naslovna strana, apstrakt (na maternjem i engleskom jeziku) sa ključnim riječima, tekst rada sa jasno izdvojenim cjelinama (uvod, cilj, metod, rezultati, diskusija, zaključak), zahvalnost (po želji), literatura, prilozi.

3.1. Naslovna strana

a) Poželjno je da naslov bude kratak, jasan i informativan i da odgovara sadržaju, podnaslove izbjegavati.

b) Ispisuju se puna imena i prezimena autora sa brojem koji ga povezuje sa ustanovom.

c) Navode se puni nazivi svake organizacione jedinice i ustanove u kojima je autor zaposlen, adresa, mjesto i država za svakog autora, koristeći brojeve za povezivanje sa imenom autora.

d) Navesti podatke o autoru za korespondenciju. Podaci o autoru uključuju: puno ime i prezime, akademsko i stručno zvanje, adresu na kojoj želi da prima poštu, uključujući ulicu, broj, mjesto i državu, mejl adresu za korespondenciju.

3.2. Apstrakt i ključne riječi

Na drugoj stranici nalazi se strukturisan apstrakt (do 300 riječi za originalne članke i prethodna saopštenja, do 350 riječi za revijalne radove i teme iz istorije medicine), sa naslovom rada. Apstrakt nije potreban za radove iz ostalih kategorija.

Kratkim rečenicama iznosi se odvojeno Uvod/Cilj rada, Metod (izbor ispitnika, prikupljanje podataka, metod analize), Rezultati (konkretni podaci i njihova statistička značajnost) i Zaključak (glavni nalaz). U apstraktu posebno treba naglasiti nove i značajne aspekte studije ili zapažanja i značaj koji nalazi studije imaju za praksu (klinička primjena nalaza). Ispod apstrakta upisati „Ključne riječi”, koje sadrže 3–10 ključnih riječi ili izraza koji ukazuju na sadržinu članka. Ključne riječi treba izabrati iz MeSH tezaurusa PubMed.

SMJERNICE ZA IZRADU TEKSTA

Vrsta	Maksimalan broj riječi	Maksimalan broj referenci	Tabele	Slike
Originalni članak	3.500	45	≤ 4	≤ 4
Prethodno ili kratko saopštenje	2.000	25	≤ 3	≤ 3
Prikaz slučaja	1.500	15	≤ 2	≤ 2
Pregledni članak (sistematski pregled literature i meta-analize)	3.500	45	≤ 3	≤ 3
Članak iz istorije medicine	3.500	45	≤ 3	≤ 3
Komentari, Pisma uredništvu, izvještaji sa skupova	1.000	10	≤ 2	≤ 2

3.3. Tekst članka

Tekst sadrži sljedeća poglavlja: uvod, cilj, metode, rezultate, diskusiju i zaključak.

a) Uvod. U uvodu treba dati teorijski okvir predmeta studije, prikazati *state of art* problema kojim se rad bavi, a posebno dileme koje traže objašnjenja, kao i praktične implikacije odgovora koji se radom nude. Navesti samo važne podatke iz literature, a ne opširna razmatranja o predmetu rada, kao ni podatke ili zaključke iz radova koji se koriste za pisanje uvoda.

b) Cilj rada. Poslije uvodnih napomena, u istom ili posebnom dijelu, navesti cilj rada - iznijeti razloge za studiju ili posmatranje.

c) Metod rada. Sadržaj ovog poglavlja varira u zavisnosti od vrste rada. Kod originalnih istraživačkih radova (epidemiološke i eksperimentalne studije) treba definisati: tip/vrstu studije, jedinice posmatranja/uzorak, opisati način izbora uzorka, kriterijume za uključivanje/isključivanje ispitanika, izbor kontrolne grupe, obilježja koja se prate, izvor i način prikupljanja podataka, način statističke obrade. Jasno opisati izbor metoda posmatranja ili eksperimentalnih metoda (ispitanici ili eksperimentalne životinje, uključujući kontrolne). Identifikovati metode, aparaturu (ime i adresa proizvođača u zagradi) i proceduru – tehniku prikupljanja podataka, dovoljno detaljno da se drugim autorima omogući reprodukcija rezultata. Navesti podatke iz literature za uhodane metode, uključujući i statističke. Tačno identifikovati sve primijenjene lijekove i hemikalije, uključujući generičko ime, doze i načine davanja. Za ispitivanja na ljudima i životinjama navesti saglasnost nadležnog etičkog komiteta.

Kod revijalnih radova (sistematski pregled literature, meta-analize, narativni pregled) treba definisati: izvor podataka (baze podataka koje su korišćene), period obuhvaćen analizom, obilježja koja su praćena, kriterijume za uključivanje/isključivanje studija iz analize, kriterijume za vrednovanje studija/rezultata, rizik od pristrasnosti i način prevencije istog.

d) Rezultati. Rezultate prikazati logičkim redoslijedom u tekstu, tabelama i ilustracijama. U tekstu naglasiti ili sumirati samo značajna zapažanja.

e) Diskusija. U diskusiji naglasiti nove i značajne aspekte studije. Nalaze dovesti u vezu sa drugim relevantnim studijama, u načelu iz posljednje tri godine, a samo izuzetno i starijim.

f) Zaključak. Navesti zaključke koji proizlaze iz vlastitih rezultata istraživanja, koji se mogu generalizovati. Povezati zaključke sa ciljevima rada, ali izbjegavati tvrdnje koje podaci iz rada ne podržavaju u potpunosti.

3.4. Literatura

U radu se, po pravilu, citira samo literatura koja nije starija od 5 godina. Kod revijalnih radova dozvoljeno je citiranje starijih radova, čiji broj ne smije biti veći od 20% ukupnog broja citiranih referenci. Kod radova iz istorije medicine, izuzetno, učešće izvora starijih od 5 godina može biti do 50%.

Literatura se citira arapskim brojevima kao superskript, a navodi redoslijedom kojim se citat pojavljuje u tekstu rada. U navođenju literature autor treba da poštuje Vankuverska pravila.

Navode se svi autori, ali ako broj prelazi šest, navodi se prvih šest i dodaje: *et al.* Naziv časopisa treba pisati prema skraćenici NLM Catalog-a. Ako nije indeksirana u NLM Catalog-u, zvanična skraćenica časopisa treba da prati listu skraćenica naslovnih riječi dostupnu na: www.issn.org/services/online-services/access-to-the-ltwa/?letter=a. Svi podaci o citiranoj literaturi moraju biti tačni. Literatura se u cjelini citira na engleskom jeziku, a iza naslova se navodi jezik članka u zagradi. Ne prihvata se citiranje apstrakata, sekundarnih publikacija, usmenih saopštenja, neobjavljenih radova, službenih i povjerljivih dokumenata. Radovi koji su prihvaćeni za štampu, ali još nisu objavljeni, navode se uz dodatak „u štampi“. Podaci sa interneta citiraju se uz navođenje datuma pristupa tim podacima.

Primjeri citiranja različitih referenci

- Radovi objavljeni u časopisu:

Đurović BM. Endothelial trauma in the surgery of cataract. Vojnosanit Pregl 2004;61(5):91-7. (Serbian)

- Monografije, udžbenici i slične publikacije koje se citiraju u cjelosti:

Balint B. From the haemotherapy to the haemomodulation. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva; 2001. (Serbian)

- Radovi ili poglavlja u monografijama:

Mladenović T, Kandolf L, Mijušković ŽP. Lasers in dermatology. In: Karadaglić Đ, editor. Dermatology. Beograd:Vojnoizdavački zavod&Verzal Press; 2000.1437-49. (Serbian)

- Radovi objavljeni u zbornicima kongresa:

Christensen S, Oppacher F. An analysis of Koza's computational effort statistic for genetic programming. In: Foster JA, Lutton E, Miller J, Ryan C, Tettamanzi AG, editors. Genetic programming. EuroGP 2002: Proceedings of the 5th European Conference on Genetic Programming; 2002 Apr 3-5; Kinsdale, Ireland. Berlin: Springer; 2002. 182-91.

- Radovi objavljeni u elektronskim izdanjima časopisa:

Abood S. Quality improvement initiative in nursing homes: the ANA acts in an advisory role. Am J Nurs [serial on the Internet]. 2002 Jun [cited 2002 Aug 12]; 102(6): [about 3 p.]. Available from: www.nursingworld.org/AJN/2002/june/Wawatch.htm.

3.5. Ograničenja studije

U ovom dijelu treba navesti metodološke i druge manjkavosti studije, kao izraz samokritične procjene limita koji treba da budu poznati čitaocu.

3.6. Prilozi – Tabele, slike, grafikoni

Sve tabele pripremaju se sa proredom 1,5 na posebnom listu. Obilježavaju se arapskim brojevima, redoslijedom pojavljivanja, u desnom uglu (Tabela 1), a svakoj se daje kratak naslov. Objašnjenja se daju u fusnoti, ne u zaglavlju. Svaka tabela mora da se pomene u tekstu. Ako se koriste tuđi podaci, obavezno ih navesti kao i svaki drugi podatak iz literature.

Slikama se zovu svi oblici grafičkih priloga i predaju se kao dopunske datoteke u sistemu *asestant*. Slova, brojevi i simboli treba da su jasni i ujednačeni, a dovoljne veličine da prilikom umanjivanja budu čitljivi. Slike treba da budu jasne i obilježene brojevima, onim redom kojim se navode u tekstu (Sl. 1; Sl. 2 itd.). Ukoliko je slika već negdje objavljena, obavezno citirati izvor.

Legende za ilustracije pisati na posebnom listu, koristeći arapske brojeve. Ukoliko se koriste simboli, strelice, brojevi ili slova za objašnjavanje pojedinog dijela ilustracije, svaki pojedinačno treba objasniti u legendi. Za fotomikrografije navesti metod bojenja i podatak o uvećanju. Abecedni popis svih skraćenica i akronima sa objašnjenjima treba dostaviti pri predaji rukopisa.

Na sve što nije izričito navedeno u tekstu ovog Uputstva, primjenjuju se „Jedinstveni zahtjevi za rukopise dostavljene u biomedicinske časopise: pisanje i uređivanje za biomedicinske publikacije“, koji slijede „Preporuke za ponašanje, izvještavanje, uređivanje i objavljivanje naučnog rada u medicinskim časopisima“ (www.icmje.org), Međunarodnog komiteta urednika medicinskih časopisa (ICMJE).